

- חטיבת המכונים האורתופדיים -

15 נובמבר 2018
1117220

לכבוד
ציפי הלמן
מבקרת פנים משרד הבריאות

הנדון: בתי מלאכה לייצור פרוטזות, אורטזות ומכשירים

סימוכין: פנייתנו לד"ר זיו נר מיום 22/4/18 שמספרה 1065320 שטרם נענתה
פנייתנו לד"ר זיו-נר מיום 4/7/18 שמספרה 1087666 שטרם נענתה
פנייתנו לד"ר זיו-נר מיום 4/7/18 שמספרה 1084718 שטרם נענתה –
שבאה בהמשך למכתבנו מיום 15/10/17 שמספרו 1023144 שטרם נענה

אבקש לפנות אליך בשם פורום מכונים אורתופדיים בלשכת המסחר כדלהלן:

פורום מכונים אורתופדיים מאוגד בלשכת המסחר ומייצג את בתי המלאכה, יצרני פרוטזות, אורטזות ומכשירים לנכים זכאי משרד הבריאות. "ספק מורשה" עפ"י משרד הבריאות הינו הינו טכנאי אורתופדיה שהוסמך על ידי משרד הבריאות.

המכונים פועלים בתחום של ביקוש קבוע קטן ביותר, שמוכתב ע"י הרשויות, הן בקביעת הזכאות לשירות והן במימון בשוק עסקי לא תחרותי.

ייצור תותבות הינו תהליך של התאמה וניסוי ומבוסס על הכשרה, ידע וניסיון של הטכנאי של בניית התותבת או המכשיר בבית המלאכה של הספק ובהתאמה אישית לנכה בקליניקה של הספק המורשה. עיקר ההשקעה הוא בשעות עבודה. בתי המלאכה אינם מוכרים את המוצר כמוצר מדף ועיקר תוצרתם היא ייצור עצמי של בניית התותבת או המכשיר בבית-המלאכה בהתאמה לנכה.

המכונים האורתופדיים שורדים בקושי רב. בשל המצב הקשה והראייה, כי אין עתיד למקצוע נטש אותו דור ההמשך ואין כרגע אופק וצפי להמשך קיומם של המכונים האורתופדיים ובתי המלאכה בישראל.

פרט לפגיעה הקשה בעוסקים בענף, שימצאו את עצמם מחוסרי עבודה, תיגרם פגיעה קשה גם בנכים, שכן אלו עלולים להישאר ללא גוף שיטפל בהם ויחזיר להם את הניידות והעצמאות שהם כה זקוקים להם.

שיטת העבודה:

נכה מופנה לביקורת במכון לקטוע שם נקבע עפ"י הקריטריונים איזה מכשיר או אביזר יסופק לו. הרופא השיקומי בודק ורושם לו מרשם רפואי. לשם קבלת הטיפול בוחר הנכה את בית-המלאכה בו תתבצע העבודה מתוך רשימה שאמורה להימצא במרפאת הרופא. בית המלאכה מבקש ומקבל אישור לעבודה עליה המליץ רופא עפ"י מחירון קיים של משרד-הבריאות. בית-המלאכה המטפל מבצע את כל עבודת יצירת התותבת, הרכבתה, התאמתה, החלפתה, תיקונה ותחזוקתה במהלך השנים, הכול עפ"י הצורך.

המחירון לא עודכן כבר שנים רבות. הוא לא משקף את העלויות האמיתיות של בתי המלאכה וקיימת הסכמה בקרב כל המעורבים, לרבות משרד הבריאות, כי קיים צורך לבצע בדיקה כלכלית מקיפה לעדכון המחירון.

"מכון לואיס" הינו גוף פרטי, זכיון של משרד הבריאות (ושל גופים נוספים) ותפקידו לבקר ולבדוק את איכות המכונים ואיכות התותבות והוא בעצם מרכז ומבצע את כל הפעילות.

כזרוע של משרד הבריאות, ממנה מכון לואיס את הרופאים המומחים בשיקום. הרופאים בודקים את הנכה וממליצים על סוג התותבת או המכשיר לו הנכה זקוק.

התשלום מתקבל ישירות מהגוף המזמין (משרד הבריאות). "מכון לואיס" האפשרות לשנות את ההזמנה, לא לאשר אותה כלל מטעמים שונים ולעיתים הוא גם מפחית ממחיר המחירון.

על מנת להדגיש ולהבהיר עד כמה הטיפול סבוך ובירוקרטי ללא שום הצדקה ריכוזנו את הפעולות העיקריות שנדרשים הצדדים לבצע:

1. המטופל הנכה מתקשר למרכז זימון תורים ארצי שבמכון לואיס ומקבל הפניה לרופא מורשה.
2. המטופל הנכה מוציא טופס 17.
3. אם ברצונו של המטופל להפחית באחוזי השתתפות עצמית עליו להגיע ללשכת הבריאות לשם הוצאת כרטיס זכאות.
4. המטופל בוחר באחד מהספקים מורשים על ידי משרד הבריאות ומגיע לספק המורשה לשם לקיחת מידות (שלב ראשון בייצור המוצר).
5. הספק (בית המלאכה) שולח את הטפסים/ההזמנה למכון לואיס לשם קבלת אישור עבודה ממשרד הבריאות. עם קבלת האישור יכול הספק לייצר את המוצר.
6. הספק מייצר את המוצר – תהליך ממושך.
7. המטופל מוזמן אל טכנאי האורתופדיה (הספק המורשה, בית המלאכה) לשם ביצוע תהליך ההתאמות של המוצר והדרכת השימוש בו. המטופל מקבל את האביזר/מכשיר שנרשם לו.
8. המטופל הנכה מתקשר למרכז זימון תורים לשם קביעת תור לחתימה שניה.
9. המטופל מגיע לרופא מורשה לבדיקה והרופא מאשר את העבודה.
10. על המטופל להעביר את הטפסים החתומים פעמיים לספק המורשה / טכנאי אורתופדיה.
11. הספק שולח את הטפסים בצרוף עם חשבונית לשם ביצוע תהליך התשלום וקבלת התשלום.

יודגש שבתוך כל השלבים לעיל קיימים גם שלבים שאינם בשליטתו של בית המלאכה, כגון, זימון תור לחתימה שניה, ביקור אצל רופא בפעם השנייה ושליחת המסמכים החתומים לבית המלאכה. **כל עוד מטופל נכה אינו מבצע את ה"מטלות" האלה, בית המלאכה אינו מקבל תשלום!**

אחת הבעיות המרכזיות הינה הטלת אחריות הדדית בין משרד הבריאות למכון לואיס כשכל אחד מטיל את האחריות על הצד השני. בתוך נמצאים בתי המלאכה והנכים שסובלים בעיקר מבירוקרטיה עודפת כפי שיפורט להלן באמצעות מספר דוגמאות:

1. **חתימה שניה** – דרישת משרד הבריאות הינה שנכה שקיבל אביזר או מכשיר יקיים ביקור נוסף אצל רופא לבדיקה שאכן קיבל את המכשיר שנרשם והותאם לו וכי המכשיר תואם את צרכיו.

יודגש, שמטופלים הזכאים מתוקף חוק הבריאות נאלצים לכתת רגליהם (ומדובר בקטועי רגלים, ילדים ובוגרים שאינם מתהלכים) לצורך חתימה שניה, כאשר המוצר כבר ברשותם ובשימוש. הם מגלים רתיעה וחוסר הבנה לדרישה המופנית אליהם להגיע **שוב** לרופא מורשה (חתימה שניה). והרי כאמור המוצר סופק להם, הוא בשימושם ולשביעות רצונם, **והם הצהירו בחתימה ידם על שני טפסים שונים שקיבלו את המוצר.**

יש שאינם מוצאים לנכון לקיים ביקור שני זה אצל הרופא שכן המוצר נמצא כבר ברשותם ובשימושם. יש לציין ולהדגיש שכאשר המוצר איננו לשביעות רצון המטופל או במקרה של ילדי שיתוק מוחין, איננו לשביעות רצון הצוות הפרה-רפואי המטפל, יתוקן הדרוש עוד לפני החתימה השנייה ומכאן שאינם פונים ממילא לחתימה שניה עד שהתיקון לא הושלם.

בד בבד עם הצורך הרפואי שהגדיר משרד הבריאות לביצוע בדיקה רפואית למטופל הנכה, הפכה בדיקה זו לשוט כנגד בתי המלאכה שאינם מקבלים תשלום במועד על עבודה שבוצעה וסופקה במועדה.

לא יעלה על הדעת שספק במדינת ישראל לא יוכל לקבל תשלום על עבודה שבוצעה ונמסרה לפי דרישות המדינה והחוק וזכאותם של המטופלים הנכים עפ"י סל הבריאות כל עוד המטופל הנכה לא עורך ביקור נוסף אצל הרופא. אין כל קשר בין שני הדברים ואסור להתנות אחד בשני.

החשש של משרד הבריאות שאף הוצג בפנינו הינו שבית מלאכה יקבל תשלום בעוד המטופל הנכה לא קיבל את זכאותו. יצוין שהצענו פתרונות לרוב, כולל הצעה שכללה מתווה מסודר לביצוע החתימה השנייה בלוחות זמנים סבירים שימנעו את ההתעמרות בבתי המלאכה ומניעת תשלום במועד. הצעה זו מקלה גם על המטופל וגם על בית המלאכה **כל ההצעות נענו בשלילה מוחלטת עוד בטרם נבדקו.**

2. הודעה למטופל הנכה על סירוב או שינוי במרשם – זוהי דוגמא קטנה אך מייצגת של הניצול הציני שעושים משרד הבריאות ומכון לואיס בחולשת בתי המלאכה.

כל מה שנדרש הוא שהמטופל הנכה יקבל עדכון ממכון לואיס/ משרד הבריאות כי לא אושרה בקשתו.

חשוב להדגיש, מי שמסרב לספק את האביזר או המכשיר למטופל הנכה אינו בית המלאכה. הסירוב מגיע ממשרד הבריאות. אין אנו חולקים חלילה על זכותה של המדינה לספק או לא לספק אביזר או מכשיר כלשהו לאדם כזה או אחר. אולם אין להפוך את בית המלאכה לאחראי על מתן התשובה בבחינת נושא בשורה רעה. בית המלאכה אינו שליח של מכון לואיס ואינו זה שהחליט שלא לאשר לו את האביזר או המכשיר.

הטלת האחריות להודיע למטופל הנכה כי בקשתו סורבה או שנעשו שינויים במרשם הרופא, על בית המלאכה יוצרת אין סוף עימותים בין בית המלאכה למטופל. כל זאת כשבית המלאכה אינו מי שסירב.

לבקשתנו, שסירוב כנ"ל של מכון לואיס יינתן למטופל הנכה ע"י מכון לואיס **זכה לתשובה מיידי וואגרסיבית – לא!**

3. כך גם נושאים רבים אחרים. פניותינו בכתב אינן נענות והלכה למעשה הברירה העומדת בפני בתי המלאכה היא להיכנע להתעמרות או לסגור את העסק. נכון לעכשיו אין כלל אופן קשבת במשרד הבריאות, לצערנו פניותינו אינן נענות וככל שנקבעת פגישה היא לא יותר מ"הוצאת קיטור" שאינה מקדמת את בתי המלאכה כלל ובעיקר מקרבת את קיצם.

נודה למעורבותכם ולטיפולכם.

בברכה,
חנה לאידרשניידר
מנהלת תחום כימיה ופרמצבטיקה

העתקים:
חיים עוז – סמנכ"ל חטיבות ענפיות, כאן.
עו"ד שלומי לוי – היועץ המשפטי, כאן.